

Maaambo!

Il·lustració de portada:

La Cubana

Escenografia:

La Cubana

Direcció musical:

Henrie Adams

Continguts:

Blanca Pujol

Índex

Concert

Presentació

Indicacions generals “L’escola va a l’Auditori”

Presentació del concert i el seu repertori

Participació

Abans del concert

Durant el concert

Fitxa tècnica

Repertori i fitxa tècnica

Professorat

Propostes didàctiques

Currículum

Propostes didàctiques

Per saber-ne més

Una mica de...

Què vol dir escoltar

Què vol dir escoltar

Materials

Materials editats del concert

Programa de mà

Material audiovisual

Enllaços

Enllaços relacionats

A més a més

Altres materials

Concert

Presentació

Indicacions generals: “L’Escola va a l’Auditori”

“L’Auditori amb el Cicle de Concerts “L’escola va a l’Auditori” aproxima la música, en els seu diferents estils i gèneres, a la vegada que facilita l’observació en directe dels instruments musicals i de la seva interpretació.

Portar els nens i les nenes als concerts és educar-los a través de l’art, obrir-los-hi nous horitzons perquè puguin sentir els seus sentiments i els pensaments.

Els concerts que proposem són concerts on només hi ha música, amb intèrprets amb un alt nivell d’interpretació i comunicació, i on, adequat a l’edat de l’alumnat, es juga amb petits elements escènics coordinats per un professional de la direcció escènica.”

Concert

Presentació

Presentació del concert i el seu repertori

El concert ens farà viatjar amb els músics de la **Banda Municipal de Barcelona** a l'Amèrica Llatina: del tango al son, passant pel mambo, el danzón o el joropo...

Podreu sentir obres amb tota l'energia i la força de la banda però també altres amb una reducció tímbrica que us ajudaran a reconèixer els instruments.

Una proposta única dirigida per La Cubana: una festa musical!

El concert comença a Barcelona, quan s'enlaira l'avió de la Banda Municipal de Barcelona. Aquest avió va fent diferents escales per l'Amèrica Llatina. Cada obra està contextualitzada amb algun element característic de la música o la cultura del país. El concert acabarà amb el retorn dels músics a Catalunya on ens portaran l'havanera després d'haver travessat l'Atlàntic.

Peça	Compositor	Explicació de la peça breument
El Cumbanchero	Rafael Hernández	Rafael Hernández (porto-riqueny) anomenat el <i>Jibarito</i> , va ser una figura clau de la música Porto-riquenya del s. XX. El Cumbanchero és una obra amb caràcter alegre i festiu. La percussió farà una introducció dialogada amb tambors, després les diferents famílies instrumentals van interpretant la tornada de la cançó.
La Bamba	Tradicional	És una cançó tradicional mexicana. És un <i>son jarocho</i> que s'ha convertit en l'himne nacional de Veracruz. Com a ball, és balla amb parella. L'any 1958 Ritchie Valens en va fer una versió que s'ha fet molt popular arran de la pel·lícula que portava el mateix nom i narrava la vida d'aquest músic.

Peça	Compositor	Explicació de la peça breument
Mambo No. 8	Pérez Prado	<p>L'origen del mambo el trobem en el <i>danzón</i> cubà i més endavant serà la pauta del <i>chachacha</i>.</p> <p>Pérez- Prado va ser el difusor més representatiu d'aquest gènere.</p> <p>El mambo núm. 8 és el que comença quan el músics van contant fins arribar a 8 per exclamar seguidament: maaambo!</p> <p>Mambo és un terme d'origen congolès que alguns tradueixen com a <i>conversa</i> i altres com <i>parlar amb els deus</i>.</p>
Conga del fuego	Arturo Márquez	<p>És una obra composta l'any 1999 per celebrar el canvi de mil·lenni.</p> <p>La música és plena d'alegria, ritme i energia.</p> <p>Arturo Márquez és un compositor mexicà que incorpora formes i estils de la música mexicana en les seves obres. En el concert podrem sentir dues obres seves.</p>
Danzón núm 2	Arturo Márquez	<p>És una obra originàriament escrita per orquestra. L'orquestra dirigida per Gustavo Dudamel: <i>Orquesta Juvenil Simón Bolívar de Venezuela</i> la va incorporar en el seu repertori de la gira Europea i americana i això la va donar a conèixer i popularitzar.</p> <p>La peça té solos de clarinet, oboè, piano, violí, trompeta, i piccolo.</p> <p>És una obra llarga amb diferents parts, tempos i caràcters.</p> <p>Aquesta música és molt seductora i capaç d'empresonar l'oient en els primers compassos.</p>

Peça	Compositor	Explicació de la peça breument
Tico - Tico no Fubá	Zequinha de Abreu	<p>És una cançó brasilenya amb ritme de <i>choro</i>. Fa referència a un pardal que al Brasil anomenen Tico- Tico.</p> <p>La música és caracteritza per les sincopes, els semitons i la rapidesa en l'execució de les notes.</p> <p>Va ser famosa la interpretació que va fer Carmen Miranda a la pel·lícula: Copacabana (1947). La lletra parla d'un ocell que es vol menjar tota la farina de blat de moro.</p>
Libertango	Astor Piazzolla	<p>És una obra que destaca per la superposició de tres plans sonors: dos més rítmics (obstinats) i un melòdic. Aquesta suma de línies dóna com a resultat una interessant textura.</p> <p>El tractament rítmic característic de Piazzolla genera una polirítmia (3+3+2 i 2+2+2+2) que es pot percebre gràcies als diferents accents que van interpretant les línies rítmico- melòdiques.</p> <p>És una música apassionada i hipnotitzant.</p>
One note samba	Carlos Jobim	<p>El títol de la cançó fa referència a la melodia, la qual es caracteritza per utilitzar una sola nota. La lletra de la cançó també fa referència a aquesta particularitat. Fou escrita per Newton Mendonça.</p> <p>L'acompanyament té ritme de Bossanova.</p>
Joropo	Moisés Moleiro	<p>El <i>joropo</i> és un ball i un ritme tradicional de los <i>llanos de Venezuela</i> i Colòmbia. Possiblement ve dels balls flamencs i andalusos dels primers colonitzadors. Amb el temps ha anat agafant entitat pròpia llatina però també ha conservat alguna característica original com el <i>zapateado</i>. És un ball de parella i s'ha convertit amb la dansa nacional de <i>Venezuela</i>.</p> <p>Originalment fou escrita per piano.</p>

Peça	Compositor	Explicació de la peça breument
Estancia. Dansa Final: Malambo	Alberto Ginastera	<p>És un ballet que el compositor escriu l'any 1941. Es basa en la vida a un ranxo d'Argentina.</p> <p>Al concert sentirem la dansa final : <i>Malambo</i>.</p> <p>Representa l'endemà d'una nit romàntica que passen els dos protagonistes.</p> <p>El <i>Malambo</i> és un ball masculí que ballen els <i>gautxos</i> i representa la masculinitat (l'últim que s'atura és el guanyador).</p> <p>És una dansa que podem dividir en dues grans seccions caracteritzades pels ritmes en obstinat que es van generant.</p>
La bella Lola	Popular	<p>La Bella Lola és una havanera de les més antigues.</p> <p>Descriu la bellesa d'una dona enamorada d'un mariner.</p> <p>Les Havaneres són cançons marineres o cançons de taverna, que tenen les seves arrels en els ritmes de la regió del Carib.</p> <p>L'àudio no el trobareu editat. Haureu de treballar amb una altra versió. Us en proposem una que trobareu a la llista del concert de l'spoty.</p> <p>Musicalment es caracteritza per un compàs binari i un ritme d'acompanyament:</p>

Concert

Participació

Abans del concert

“A continuació us proposem algunes pautes per tal que els infants durant el concert puguin mantenir l’interès i l’atenció per poder gaudir més del concert.

És important crear lligams amb la música, escoltar-la moltes vegades, deixar que s’endinsi en el cor dels infants. En el dossier, a l’apartat de propostes didàctiques, us donem algunes eines pedagògiques de com treballar amb els infants les músiques que després escoltaran en directe.

En el concert, hi haurà peces participatives on l’alumnat, un cop treballat a l’aula, serà part activa de l’espectacle. És molt convenient que quan assistiu al concert hagueu treballat a l’aula amb els nens i les nenes aquestes peces.

Perquè els infants puguin escoltar i observar cal que hi posin atenció. Abans d’anar al concert és important haver treballat aquesta actitud d’escolta atent, de tranquil·litat i de respecte envers un mateix i els altres, músics i públic.”

Durant el concert hi haurà dos moments participatius:

- La Bamba. Tradicional

Quan els músics ho indiquin es demanarà al públic **cantar la cançó**. Trobareu la partitura en aquest dossier. (apartat on hi ha la proposta de treball de la cançó La Bamba)

- Tico - Tico no Fubá. Zequinha de Abreu

Quan els músics ho indiquin, el públic haurà de **picar la percussió corporal** que es proposa en aquest dossier, però **només la part A**.

peu mà peu mà peu mà peu mà cama cama pit pit cama cama pit pit cama cama pit pit cama cama mà

Concert

Participació

Durant el concert

“Cada vegada que assistim a un concert amb els nostres alumnes, es necessari recordar-los les actituds que esperem d’ells durant el concert i per això es recomanable que els nens i nenes sàpiguen que assistiran a un concert de música on s’escolta, no es parla.

Els professionals que actuen, la resta de públic i l’espai que ens acull es mereixen el nostre respecte i no hi pot haver interrupcions de cap tipus, ja que els músics estan treballant i necessiten concentrar-se.

Cal recordar-los també que visitaran un espai únic com és l’Auditori de Barcelona, amb més de 40.000 m² construïts que actualment s’utilitzen per acollir concerts i espectacles de tot tipus. També seria bo recordar-los que a les diferents sales de l’Auditori està prohibit menjar i beure, així com també està prohibit abandonar la sala a mitja actuació, per tant, els alumnes hauran d’utilitzar els espais reservats per aquestes necessitats abans o després del concert.

Durant el concert el professorat ha de fer-se responsable del grup i prendre les mesures adequades en cada situació a fi de garantir l’audiència al conjunt del públic. Seria bo, que abans d’entrar a la sala, s’induíssin als alumnes a la tranquil·litat i un cop dins la sala es vetlli pel seu comportament durant el concert. També seria bo recordar que no s’ha d’acompanyar la música picant de mans, aplaudint o xiulant si no és que es demana quelcom des de l’escenari (peces participatives).

Un concert sense unes actituds correctes no és educatiu i nosaltres som un servei educatiu. Per això, ens reservem el dret, si cal i d’acord amb el professor de cada grup, de demanar a alguna persona o centre que abandoni la sala de concerts si la seva actitud en distorsiona la bona marxa o dificulta l’aprofitament de l’espectacle a la resta de companys.”

Concert

Fitxa tècnica

Repertori i fitxa tècnica

Peça	Durada	Autor	Arranjador	Instruments	Elements musicals
Libertango	2'30"	Astor Piazzolla	Bart Picqueur	Cor de saxos: 1 soprano, 3 altos, 2 tenors i 1 baríton	<ul style="list-style-type: none">- Plans sonors- Obstinats- Estructura- Timbre
Estancia Danza final: Malambo	3'42"	Alberto Ginastera	David John	Banda	<ul style="list-style-type: none">- Timbres: Secció A- Ritmes (cèl·lules rítmiques i amiòlies) Secció B- Estructura Secció B
La Bamba	3'06" (s'ha retallat del 2'03" al 3'17" de la durada total)	Tradicional	Naohiro Iwai	Banda	<ul style="list-style-type: none">- Plans sonors: melodia i acompanyament- Harmonia: obstinat harmònic
Conga del Fuego	4'	Arturo Márquez	Oliver Nickel	Banda	<ul style="list-style-type: none">- Melodia: cartells rítmico- melòdics- Solo trompeta i clarinet: melodia i timbre- Patró de la clave (3+2) (part lenta)

Peça	Durada	Autor	Arranjador	Instruments	Elements musicals
Danzón núm 2	Del 6'25" al final	Arturo Márquez	Oliver Nickel	Banda	<ul style="list-style-type: none"> - Caràcter - Dinàmiques (p/f/ cresc...) - Canvis de tempo - Ritme - Pulsació - Fraseig
One note samba		Carlos Jobim/ Newton Mendonça	Paul Murtha	Banda	<ul style="list-style-type: none"> - Melodia - Altura - Estructura
Tico tico no fubá	3' 24"	Zequinha de Abreu	Naohiro Iwai	Banda	<ul style="list-style-type: none"> - Estructura - Acompanyament rítmic amb percussió corporal - La Banda
Joropo	3' 17"	Moisés Moleiro	Johan de Meij	Banda+ piano	<ul style="list-style-type: none"> - Estructura - Timbre: piano - Ritme - Caràcter

Peça	Durada	Autor	Arranjador	Instruments	Elements musicals
Mambo núm 8	2'	Pérez Prado	Giancarlo Gazzani	Banda	<ul style="list-style-type: none"> - Acompanyament rítmic: petita percussió o percussió corporal - Estructura - Pulsació - Baix Harmònic
El Cumbanchero	4'	Rafael Hernández	Naohiro Iwai	Banda	<ul style="list-style-type: none"> - Melodia - Timbre: seccions banda, famílies de vent fusta i vent metall.
La Bella Lola	2'13"	Popular	Joan Lluís Moraleda	flauta oboè clarinet saxo alt fagot trompa trompeta trombó bombardí contrabaix	<ul style="list-style-type: none"> - Melodia - Acompanyament: obstinat - Caràcter - Versions

Currículum

La proposta didàctica d'aquest dossier posa èmfasi en l'àrea de música i dansa. Tot i això es proposen treballs des de les àrees de visual i plàstica, literatura i coneixement del medi.

La idea és donar la possibilitat de crear una mirada més àmplia de la cultura Llatinoamericana, proposant un artista plàstic, un escriptor i un plat de la gastronomia de cada país visitat.

Partint de la idea d'un ensenyament més globalitzat cada professional podrà fer un treball específic basat en el concert i l'eix vertebrador: la música Llatinoamericana.

No trobareu seqüències didàctiques de les àrees de Visual i plàstica, Llengua i Literatura, o Medi. A partir d'un material amb potencial pedagògic cada especialista podrà desenvolupar les activitats que cregui convenientes segons l'edat i la seva programació.

Aquests materials els trobareu a: <http://blancapujolcor.wix.com/maaambo>

OBJECTIUS GENERALS: MÚSICA I DANSA

- Escoltar i gaudir d'un concert
- Adquirir una actitud d'escolta i atenció davant el discurs musical
- Conèixer la música Llatinoamericana
- Treballar alguns elements del llenguatge musical: estructura, lectura, reconeixement, discriminació i creació
- Treballar la grafia no convencional
- Cantar fragments de les obres o cançons relacionades amb la temàtica
- Reconèixer alguns instruments de la Banda simfònica
- Explorar les possibilitats sonores de la Banda simfònica
- Interpretar amb moviment corporal algunes obres del concert
- Crear coreografies
- Composar petites obres musicals a partir dels elements musicals treballats

CONTINGUTS

MÚSICA I DANSA

Explorar i percebre

- Interès pel coneixement del patrimoni artístic d'altres cultures
- Discriminació auditiva i reconeixement d'alguns instruments de la banda
- La banda simfònica
- Reconeixement d'alguns elements del llenguatge musical: ritmes, dinàmiques, tempos, melodies...
- Reconeixement bàsic de formes musicals
- Grafies, convencionals i alternatives
- Reconeixement i escriptura de ritmes i melodies, emprant la grafia musical convencional
- Rítmica, moviment i percussió corporal

Interpretar i Crear

- Creació individual o col·lectiva de coreografies a partir d'algunes audicions proposades
- Interpretació col·lectiva: coordinació amb els acompanyaments en el cant i la dansa col·lectius i atenció al director
- Afinació, dicció, tècnica vocal, instrumental i corporal
- Tècniques bàsiques de moviment acompanyades o no de seqüències sonores, cançons i obres musicals
- Composició individual i col·lectiva de músiques i coreografies senzilles utilitzant materials i instruments de percussió diversos
- Terminologia pròpia del llenguatge musical: grafia musical convencional en la lectura, interpretació i creació de partitures senzilles
- Representació no convencional del so
- Sincronitzacions de música i moviment

VISUAL I PLÀSTICA

- Coneixement i anàlisi d'artistes i obres de l'Amèrica Llatina

LITERATURA

- Coneixement i anàlisi d'escriptors i obres de l'Amèrica Llatina

CONEIXEMENT DEL MEDI

- Costums i tradicions de l'entorn llunyà a partir de la gastronomia

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Tot i que el projecte permet incloure les 8 competències en destacarem les que es tractaran d'una manera més evident:

- Competència artística i cultural
- Competència comunicativa lingüística i audiovisual
- Competència d'autonomia i iniciativa personal
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Professorat

Propostes didàctiques

Propostes didàctiques

Aquesta guia està pensada per poder treballar les obres que sentireu al concert **Maaambo!**.

Maaambo! és un concert que us proposa un viatge musical per l'Amèrica Llatina.

Les propostes didàctiques que hi trobareu són flexibles i es poden adequar a l'edat i al nivell.

De cada obra es proposen diferents elements musicals a treballar, d'aquesta manera també teniu l'opció de desenvolupar-ne un o més, i així aprofundir en el coneixement de cada audició.

Tots els materials els trobareu penjats a: <http://blancapujolcor.wix.com/maaambo>

La idea d'aquest web, si teniu projector o pissarra digital, és tenir a l'abast les partitures, fotos, musicogrames per treballar i projectar (o imprimir si us cal).

Al web també trobareu propostes interdisciplinàries de cada país:

- un artista plàstic o visual
- una proposta gastronòmica
- un escriptor

Així, si la vostra escola treballa amb una línia més globalitzada tindreu punts de partida perquè els tutors o altres especialistes puguin treballar el concert des d'una altra perspectiva.

Les propostes interdisciplinàries no desenvolupen cap seqüència didàctica, sinó que us presenten un artista, escriptor o una suggerència gastronòmica com a punt de partida.

L'elecció dels artistes, escriptors o receptes han estat triats pel seu potencial pedagògic.

Al web també hi trobareu un enllaç de l'spoty amb les obres del concert.

<https://open.spotify.com/user/blancapc/playlist/4KbFiKtC7UGdfikmcLaluB>

Algunes s'han penjat directament al web en format vídeo o àudio, ja que són obres que l'spoty no té.

A continuació trobareu les propostes didàctiques de cada obra:

EL CUMBANCHERO

Rafael Hernández 4'

Instrumentació de Naohiro Iwai

Rafael Hernández Marín

Aguadilla , 1892 - 1965

També conegut com El Jibarito , va ser un compositor porto-riqueny conegut pels seus boleros i cançons, com El cumbanchero , Campanitas de vidre i Lamento borincano .

Va ser una figura important de la música popular porto-riquenya durant el segle XX.

PUERTO RICO

PROPOSTA DIDÀCTICA

ELEMENTS MUSICALS:

- Melodia
- Timbre: seccions banda, famílies de vent fusta i vent metall.

Activitats:

- Escoltar un fragment i parlar de la música: tempo, timbres, caràcter...
- Cantar la cançó, jugant amb la resposta onomatopèica del tambor
- Tornar a escoltar la versió de la banda i reconèixer la melodia de la cançó en la versió de banda
- Reconèixer les seccions tímbriques que van intervenint en l'obra.

El Cumbanchero

Mambo

Rafael Hernández

Am F Am

A cum - ba cum - ba cum - ba cum - ban - che - ro A

5 F Am

bon - go bon - go bon - go bon - go - ce - ro Ri-qui-

9 G F C Dm C E7 Am

ti que va so - nan - do el cum - ban - che - ro bon - gon - ce - ro que se

13 E7 1. Am Dm D#dim E7

va bon-gon-ce-ro que se va

FINE

2. Am F Am E7

17 I sue-naa - sí el tam - bor bo-ro-qui - tí I

27 D.C. al Fine

vuel - ve a re - pi - car bum - bum - bá

El Cumbanchero

Mambo

Rafael Hernández

C#m **A** **C#m**

A cum - ba cum - ba cum - ba cum - ban - che - ro A

5 **A** **C#m**

bon - go bon - go bon - go bon - go - ce - ro Ri - qui -

9 **B** **A** **E** **F#m** **E** **G#7** **C#m**

ti que va so - nan - do el cum - ban - che - ro bon - gon - ce - ro que se

13 **G#7** **1. C#m** **F#m** **F dim** **G#7**

va bon - gon - ce - ro que se va

FINE

17 **2. C#m** **A** **C#m** **G#7**

I sue - naa - sí el tam - bor bo - ro - qui -

25 **D.C. al Fine**

tí I vuel - ve a re - pi - car bum - bum - bá

LA BAMBA

Tradicional 3:06. (s'ha retallat del 2'03" al 3'17" de la durada total)

Instrumentació Naohiro Iwai

Son jarocho:

És l'expressió musical pròpia de la cultura jarocho (Part dels estats d'Oaxaca, Tabasco i Veracruz). Es porta a terme durant la festa tradicional dels jarochos, anomenada fandango jarocho. Es combina la "danza zapateada" i la poesia cantada en forma de versos i tornades. El seu origen cal buscar-lo a l'època colonial, on es van barrejar elements espanyols, indígens i africans.

MÈXIC

SON JAROCHO

PROPOSTA DIDÀCTICA

ELEMENTS MUSICALS:

- Plans sonors: melodia i acompanyament
- Harmonia: obstinat harmònic

Activitats:

- Melodia: cantar cançó
- Melodia i acompanyament: interpretació amb conjunt instrumental orff
- Cantar el baix: tònica subdominant dominant (obstinat)
- Escoltar la versió de banda i parlar-ne
- Acompanyar la versió de la banda tocant o cantant el baix
- Improvisació a partir del l'obstinat del baix amb instruments de placa. Mentre el grup va tocant el baix un solista va improvisant sobre aquest baix. Ho podem fer amb tonalitat de FaM o Do M.

La bamba

Ritchie Valens

C7 **F** **Bb** **C7** **F** **Bb** **C**
 Pa-ra bal-lar la bamba se ne - ce - si - taun na po - ca de
F **Bb** **C7** **F** **Bb** **C** **F** **Bb** **C**
 gra - cia u - na po - ca de gra - cia pa' mi pa' ti ay ar - ri - ba ar - ri - ba
F **Bb** **C** **F** **Bb** **C** **F** **Bb** **C**
 ri - ba por ti se - ré por ti se - ré Yo no soy ma - ri - ne - ro
C **F** **Bb** **C** **F** **Bb** **C** **F** **Bb** **C**
 Yo no soy ma - ri - ne - ro soy ca - pi - tán soy ca - pi - tán bam - ba bamba
F **Bb** **C** **F**
 bam - ba bamba

La bamba

Ritchie Valens

8 **C7** **F** **B \flat** **C**

Pa-ra bai-lar la bam-ba pa-ra bai-lar la

11 **F** **B \flat** **C** **F** **B \flat**

bam-ba se ne - ce - si - taun na po - ca de gra - cia

14

C F B \flat C

u - na po - ca de gra - cia pa' mi pa' ti ay ar - ri - ba ar -

17

F B \flat C F B \flat C

ri - ba ay ar - ri - ba ar - ri - ba por ti se - ré por ti se -

21

F B \flat C C7

ré por ti se - ré Yo no soy ma - ri -

24

F B \flat C F B \flat

ne-ro Yo no soy ma - ri - ne-ro soy ca - pi -

27

C F B \flat C F B \flat

tán soy ca - pi - tán soy ca - pi - tán bam - ba

31

C7 F B \flat C7

bam-ba bam - ba bam-ba

CONGA DEL FUEGO NUEVO

Arturo Márquez 4'

Instrumentació d'Oliver Nickel

Conga

És un ball popular cubà d'origen africà que té un ritme sincopat i s'acompanya amb tambors. Serveix d'acompanyament per a les comparses carnavalesques i es va originar en les festivitats que portaven a terme els negres esclaus.

La conga és un gènere on es destaca l'alegria, el ritme i el gust de la música cubana.

El baile se reduce a marchar al compás del ritmo característico, en que alternativamente, en todos los compases pares, se destaca una síncopa que los bailadores subrayan levantando ligeramente una pierna y marcando el golpe con un brusco movimiento del cuerpo.

Emilio Grenet: Música Popular Cubana, 1939

MÈXIC

CONGA

PROPOSTA DIDÀCTICA

ELEMENTS MUSICALS:

- Melodia: cartells rítmico- melòdics
- Solo trompeta i clarinet: melodia i timbre
- Patró de la clave (3+2) (part lenta)

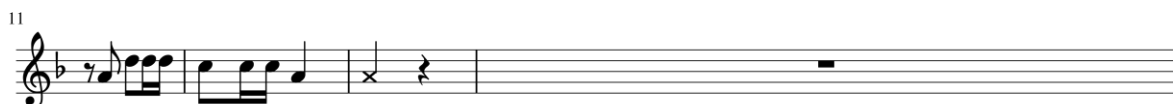
Activitats:

- Escoltar un fragment i parlar del caràcter de la música
- Tornar a escoltar i seguir la música amb moviment corporal
- Fer una fila (conga) i seguir la música. Marcar amb el cos o amb un mocador els accents.
- Fer un treball amb els cartells rítmico- melòdics, depèn de l'edat i el nivell es pot treballar amb lectura o per imitació.
- Reconèixer en l'obra la melodia treballada amb els cartells.
- Treballar les melodies del solo de trompeta i de la secció de vent- fusta (pot fer-se amb lectura o bé posant una lletra a les melodies i fer-ho cantar per imitació). Trobar diferències en les repeticions.
- Reconèixer els solos en les obres: podem cantar a sobre, ballar...
- Parlar dels instruments i les famílies que sentim en els *solos*.
- Seguir el patró de les claves a la part lenta. Segons l'edat o el nivell es pot llegir i acompanyar amb la música. Podem parlar de la funció de les claves (com a patró) en la música llatinoamericana (podeu trobar informació més endavant).

MATERIALS CONGA DEL FUEGO NUEVO

Cartells Conga del fuego

Arturo Márquez

Conga del Fuego Nuevo

melodia (solo) de trompeta transportada

Arturo Márquez

Conga del Fuego Nuevo

melodia vent-fusta transportada

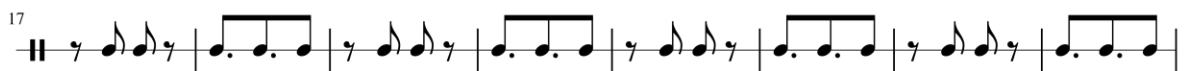
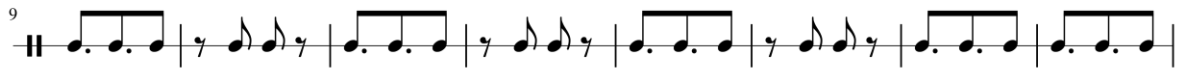
Arturo Márquez

Conga del fuego

Claves (part lenta)

Arturo Márquez

2

MAMBO NO. 8

Pérez Prado 2'

Instrumentació de Giancarlo Gazzani

Aquest àudio no el trobareu a la llista de l'spoty, el trobareu a:

<http://blancapujolcor.wixsite.com/maaambo/musica-2>

Mambo

És un ritme i un ball orinal d'Àfrica i desenvolupat a Cuba. Va ser inventat durant els anys 30 per Arsenio Rodríguez.

Es desenvolupa a partir del danzón, el ball nacional de Cuba i el son montuno.

Cap a la dècada dels 50 va ser un dels estils musicals més populars.

Es balla seguint un ritme sincopat (barreja de música africana, hispanoamericana i jazz).

Té un temps de silenci a cada compàs (de 4/4) que correspon a la pausa dels balladors per poder accentuar la sincopa.

Dámaso Pérez Prado

Cuba, 1916 - Mèxic, 1989

Conegut artísticament com a Pérez Prado, el Rei del Mambo, va ser un músic, compositor i arranjador cubà.

És conegut per les seves aportacions al gènere del mambo, que té els orígens en el danzón cubà i donà la pauta al sorgiment i desenvolupament del txa-txa-txa, com també de la música sorgida a finals de la dècada dels anys 1950 i coneguda després com salsa.

CUBA

MAMBO

PROPOSTA DIDÀCTICA

ELEMENTS MUSICALS:

- Acompanyament rítmic: petita percussió o percussió corporal
- Estructura
- Pulsació
- Baix Harmònic

ACTIVITATS:

- Escoltar l'obra i parlar-ne
- Fer una rotllana i passar-nos una pilota respectant la pulsació de la música.
- Descobrir l'estructura de l'obra:

- Crear una coreografia en base a l'estructura
- Acompanyar la música segons proposta rítmica (amb opció de fer-ho amb instruments de petita percussió o amb percussió corporal)
- Cantar el baix harmònic
- Tocar el baix amb instruments de placa

MATERIALS MAMBO 8

Acords Mambo núm 8

Pérez Prado

Mambo No.8

Perez Prado

U-no dos tres qua-tro cin-co seis sie-te o-cho maaam - bo! uh!

The first system of the musical score consists of five staves. The top staff is the vocal line, starting with a 4/4 time signature and a fermata over the first measure. It contains the lyrics: "U-no dos tres qua-tro cin-co seis sie-te o-cho maaam - bo! uh!". The following four staves are instrumental accompaniment, each beginning with a 4/4 time signature and a fermata over the first measure. The notes in these staves are mostly rests, indicating that the instruments are silent during the vocal phrase.

The second system of the musical score consists of five staves. The top staff is the vocal line, starting with a repeat sign and containing the lyrics: "U-no dos tres qua-tro cin-co seis sie-te o-cho maaam - bo! uh!". The following four staves are instrumental accompaniment. The second staff features a rhythmic pattern of eighth notes with 'x' marks above them. The third staff features a rhythmic pattern of eighth notes with 'x' marks above them. The fourth staff features a rhythmic pattern of eighth notes with 'x' marks above them. The fifth staff features a rhythmic pattern of eighth notes with 'x' marks above them.

12

16

19

24

28

31

34

U-no dos tres qua-tro cin-co seis

40

sie - te o - cho maaam - bo! uh!

TICO - TICO

Zequinha de Abreu 3'24"

Instrumentació Naohiro Iwai

Choro

El Choro és un estil musical instrumental brasiler. Es caracteritza pel virtuosisme, la improvisació, modulacions subtils i farcit de síncopes i contrapunts. El terme significa 'plor' o 'lament' i tradicionalment se l'anomena chorinho. Malgrat el seu nom, aquest estil sovint té un ritme ràpid i alegre.

Zequinha de Abreu

Santa Rita do Passa Quatro, 1880- 1935

Va ser un compositor i instrumentista brasiler. A més del piano tocava la flauta, el clarinet i el requint. És l'autor de Tico-Tico Fubá, una de les músiques brasileres més enregistrades en el món. Va ser un nen prodigi de la música i durant els estudis primaris va organitzar una banda de música a l'escola.

BRASIL

CHORO

PROPOSTA DIDÀCTICA

ELEMENTS MUSICALS:

- Estructura
- Acompanyament rítmic amb percussió corporal
- La Banda

ACTIVITATS:

- Escoltar la versió de banda i deixar-se portar per la música. Després parlarem del caràcter, velocitat, instruments, banda...
- Situem l'obra: *choro*. Mirem el vídeo del *chincol* penjat a la web (pardal): https://www.youtube.com/watch?v=VqZZrmOH_nQ
- Mirem el vídeo de la versió banda i parlem de la distribució dels instruments, de la funció del director... <https://www.youtube.com/watch?v=CWOai8DRRus>
- Descobrir-hi les tres parts: A- B- C (podem organitzar tres fileres, i cada filera camina quan sona la seva part).
- Treballem el ritme de la percussió corporal i els alumnes en grups per

interpretar-la.

- Acompanyem l'obra amb la percussió corporal.
- Escoltem la versió de Carmen Miranda i les comparem.

<https://www.youtube.com/watch?v=Q276uQVrwHM>

LIBERTANGO

Astor Piazzolla

Instrumentació de Bart Picqueur per a cor de Saxos (1 soprano, 3 altos, 2 tenors i 1 baríton)

**Aquesta instrumentació no està enregistrada, per tant, treballarem aquesta altra versió per quartet de saxos: <https://youtu.be/IHOosblnDK4>.*

Caldrà explicar als alumnes que el dia del concert escoltaran l'obra per a cor de saxos.

Tango

És la música i el ball més popular i internacional de l'Argentina i l'Uruguai, mundialment associat a la passió i a l'amor.

El tango sorgeix dels suburbis de les ciutats de Buenos Aires i Montevideo a finals del segle XIX, en mig d'un ambient en el qual la ciutat argentina es transformava en una gran metròpolis a causa de la immigració i el progrés econòmic.

Astor Piazzolla

Argentina 1921 - 1992

Bandoneonista i compositor argentí.

Va ser un dels músics més importants de tango de la segona meitat del segle XX, i va contribuir en la seva renovació.

Quan en els anys 1950 i 1960 els tangueros ortodoxos –que el consideraven l'assassí del tango– van decretar: «això no és tango», Piazzolla va respondre amb una nova definició: «és música contemporània de Buenos Aires».

El caràcter personal de Piazzolla, irreverent, apassionat i fins a intolerant, sens dubte contenia aquestes dues vessants dels seus tangos, moltes vegades enllaçades en una mateixa peça.

ARGENTINA

TANGO

PROPOSTA DIDÀCTICA

ELEMENTS MUSICALS:

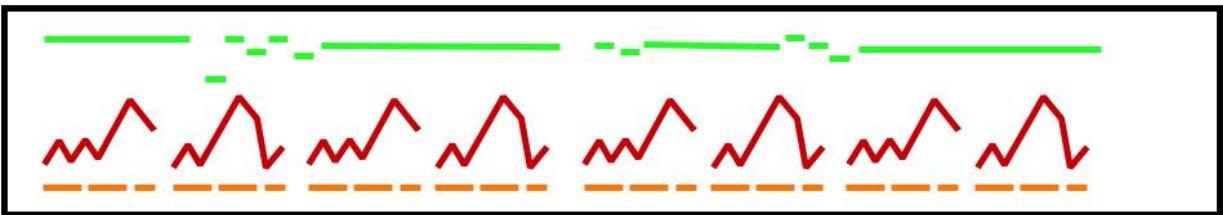
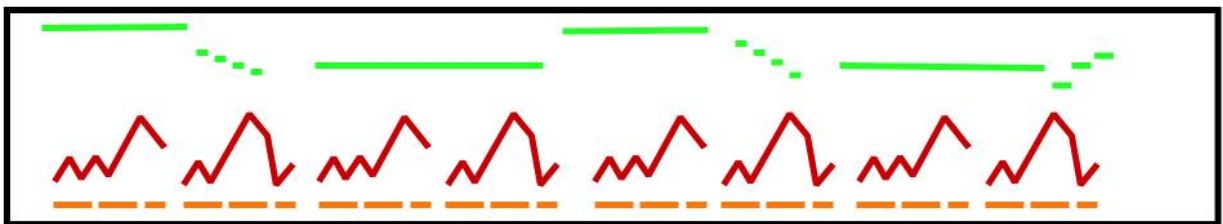
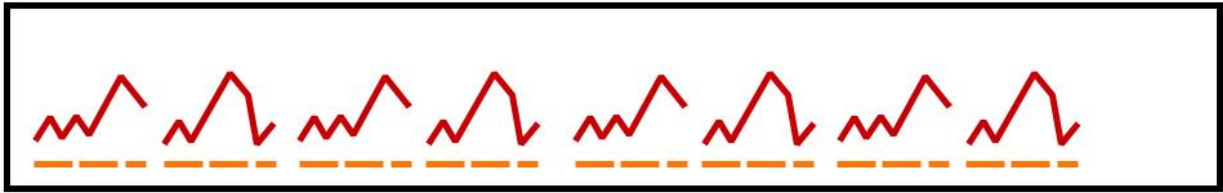
- Plans sonors

- Obstinats
- Estructura
- Timbre

ACTIVITATS:

- Treballar la partitura rítmica dels obstinats. Podem recitar la lletra proposada o crear-ne una de nova. També podem interpretar-los amb instruments de petita percussió o buscant diferents timbres amb el cos.
- Descobrir què és un obstinat
- Posar la versió: <https://youtu.be/IHOosbInDK4>
Preguntar si hi ha alguna cosa que coneixen, si hi ha repeticions...
- Tornar a escoltar-la i recitar els ritmes dels dos plans sonors treballats a sobre la música.
- Escoltar-la seguint el musicograma (de la part A): Parlar dels plans sonors, timbres, dinàmiques...
- Parlar del quartet de saxos: timbres, embocadures...
- Fer dos grups segons els dos obstinats treballats. Tornar a posar la música: un grup segueix amb el cos un obstinat i l'altre grup segueix l'altre obstinat (podem donar-los un moviment o el poden crear ells)
- Tornar a posar la música i seguir la melodia utilitzant algun objecte com per exemple els mocadors.
- Podem crear una coreografia partint de 3 grups que seguiran: obstinat 1, obstinat 2 i melodia. (tenint en compte les tres grans seccions de l'obra: A, B, A)
- Proposarem una creació a partir de l'element musical que hem treballat: els plans sonors. Demanarem que creïn una obra amb tres plans sonors: dos d'ells que siguin un obstinat rítmic (poden posar-hi text recitat) i un altre una petita melodia que poden interpretar amb plaques.
Hauran de pensar amb l'estructura (poden posar-hi una introducció o una coda), amb les repeticions, com voldran que vagin entrant els diferents plans sonors (alhora o un rere l'altre), si utilitzaran instruments per interpretar els obstinats...

MATERIALS LIBERTANGO

Libertango

Piazzolla

Es - col - ta a - quest tan - go del mes - tre Pi - az - zol - la,
Un tan - go un tan - go

3 un ball de l'Ar - gen - ti - na quees ba - lla amb pa - re - lla
un tan - go un tan - go

5 i l'obs - ti - nat pi - quem tots men - tre les no - tes bai - xen
un tan - go un tan - go

7 iamb mol - ta in - sis - tèn - cia un al - treens a - com - pa - nya
un tan - go un tan - go

Soprano

Alto

Tenor

Baritone

ONE NOTE SAMBA

Antonio Carlos Jobim 2'30''

Instrumentació Paul Murtha

Bossa nova

És un tipus de música ballable originària del Brasil caracteritzada per un ritme molt marcat, un acompanyament dissonant i una línia melòdica més aviat indefinida. Derivada de la samba, neix als barris de classe mitjana de Rio de Janeiro al principi dels anys 1950 i es popularitza durant els setanta. És, per tant, un ball d'origen urbà.

En la bossa nova es fonen patrons rítmics típicament brasilers amb els suaus arranjaments del jazz de la Costa Oest dels Estats Units. El pas de la samba a la bossa nova es produeix gràcies a la confluència de múltiples factors, i Vinícius de Moraes en serà un dels artífexs.

Antônio Carlos Jobim

Rio de Janeiro, 1927 - Nova York, 1994.

Fou un compositor i pianista brasiler. Impulsor de la renovació de la música popular del Brasil, que els anys seixanta abocà en la Bossa nova. Moltes de les seves composicions, entre les quals Garota de Ipanema es feren populars arreu del món.

BRASIL

SAMBA

PROPOSTA DIDÀCTICA

ELEMENTS MUSICALS:

- Melodia
- Altura
- Estructura

ACTIVITATS:

- Aprendre la cançó amb portuguès o anglès
- Cantar el tema principal fent notar la tònica i la subdominant
- Inventar un text sobre la melodia del tema respectant els canvis d'altura que fa amb la tònica i la subdominant
- Tocar el tema amb conjunt instrumental orff
- Seguir partitura de banda youtube:
<https://www.youtube.com/watch?v=OoPSR26taTQ>
- [Treballar estructura: estrofa tornada. Podem seguir el musicograma proposat.](#)

intro (8)+ A (8) A(8)+ pas(2)+ B(8)+A (8) A(8)+pas(2)+ interludi (8)+ solo saxo

(8)+pas(2)+ B(8)+A (8) A(8)+ coda (4+4)

MATERIALS ONE NOTE SAMBA

The image shows a handwriting practice sheet with several columns of lines and a central illustration. From left to right, the columns are: 1) A blue vertical line, a red vertical line, and a red line that has a horizontal step down at the bottom. 2) A black wavy line, a green wavy line, and two red vertical lines. 3) A blue vertical line, a green wavy line, and two red vertical lines. 4) A vertical column of ten yellow snakes, each with a red tongue and black markings on its body. 5) A green wavy line, two red vertical lines, and a purple vertical line.

Samba de uma nota só

carlos Jobim/ Newton Mendoca

SAMBA DE UMA NOTA SO

Música: Carlos Jobim. Lletra: Newton Mendoca

Eis aqui este sambinha feito numa nota só
Outras notas vão entrar mas a base é uma só
Esta outra é conseqüência do que acabo de dizer
Como eu sou a conseqüência inevitável de você.
Quanta gente existe por aí
Que fala tanto e não diz nada,
Ou quase nada.
Já me utilizei de toda a escala e no final não sobrou em nada
Não deu em nada.
E voltei pra minha nota como eu volto pra você
Vou cantar com a minha nota como eu gosto de você
E quem quer todas as notas: ré,mi,fá,sol,lá,si,dó
Fica sempre sem nenhuma fique numa nota só.

SAMBA DE UMA NOTA SO

Música i lletra: Carlos Jobim.

This is just a little samba
Built upon a single note
Other notes are bound to follow
But the root is still the note
Now this new one is the consequence
Of the of we've just been through
As I'm bound to be the unavoidable consequence of you

There's so many people who can
Talk and talk and talk
And just say nothing
Or nearly nothing
I have used up all the scale I know
And at the end I've come to nothing
Or nearly nothing

So I came back to my first note
As I must come back to you
I will pour into that one note
All the love I feel for you
Anyone who wants the whole show
Re mi fa sol la si do
He will find himself with no show
Better play the note you know

He will find himself with no show
Better play the note you know

He will find himself with no show
Better play the note you know

JOROPO

Moisés Moleiro 3'17"

Instrumentació Johan de Meij

Joropo

El joropo és un gènere musical i una dansa tradicional de Veneçuela i Colòmbia . És una música amb mètrica ternària. A les zones rurals, aquesta paraula designa més a la festa que a la música o la coreografia.

Per designar els elements del ball fan servir termes molt més específics: com *corrido*, *pasaje*, *golpe* o *revuelta* en el cas de la música, i *valsiao*, *zapateao* o *escobillao* pel que fa la dansa.

El joropo és interpretat per: arpa, quatre (guitarra) i maraques com a base instrumental. A partir d'aquesta base hi podem trobar variants amb bandola, algun instrument de percussió i un baix.

Vídeo on explica el ball: <https://www.youtube.com/watch?v=4YM9bifEN6E>

Moisés Moleiro

Zaraza, 1905- Caracas, 1979

Pianista i compositor.

Va estudiar música a Caracas

El 1930 va ser, juntament amb altres personalitats, fundador de l'Orfeó Lamas, en el qual va intervenir com a cantant, copista de partitures i compositor. Va participar, a més, en la fundació de l'Orquestra Simfònica Veneçuela, l'Associació Veneçolana de Concerts, l'Ateneu de Caracas i l'Associació Veneçolana d'Autors i Compositors.

El 1924 va col·laborar amb l'Escola de Música com a pianista acompanyant.

VENEZUELA

JOROPO

PROPOSTA DIDÀCTICA

ELEMENTS MUSICALS:

- Estructura
- Timbre: piano
- Ritme
- Caràcter

ACTIVITATS:

- Escoltar un fragment de l'obra i deixar-se portar per la música
- Parlar del caràcter de la música, instruments...

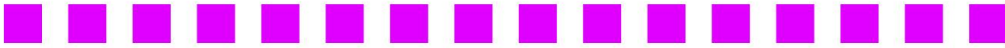
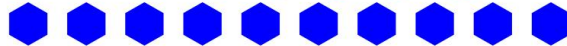
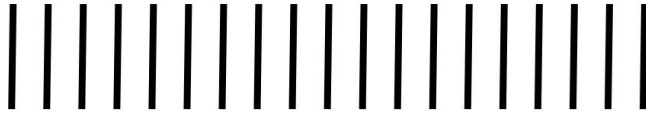
- Tornar-la a escoltar i ballar amb parelles lliurement
- Parlar del Joropo i mirar vídeo:
<https://www.youtube.com/watch?v=4YM9bifEN6E>
- Treballar el ritme de la introducció: dir-lo, picar-lo...
- Picar el ritme de la introducció amb els peus (seguint la idea de què el ball del Joropo es fa picant de peus- zapateado)
- Seguir el musicograma (basat en la unitat de compàs)
- Crear una coreografia amb l'ajut del musicograma. Podem ajudar-nos de barrets, mocadors, cintes...

MATERIALS JOROPO

Joropo. Introducció

Moisés Moleiro

The image shows the musical notation for the introduction of Joropo, composed by Moisés Moleiro. The music is written in 3/8 time and consists of three staves. The first staff starts with a treble clef and a 3/8 time signature. The second staff begins with a measure rest labeled '8'. The third staff begins with a measure rest labeled '15'. The notation includes eighth notes, quarter notes, and rests, with bar lines indicating the end of each measure.

DANZÓN NÚM 2

Arturo Márquez. Del 6'25" fins al final

Instrumentació d'Oliver Nickel

Danzón

És un ball lent i romàntic (desplaçat posteriorment pel bolero) en què els balladors han de saber presentar-se davant de la parella, marcar cada quatre compassos i respectar l'estructura del ball.

Neix a Cuba al final del segle XIX i el primer tema compost per a aquest ball ha estat atribuït a Miguel Failde i s'estrenà a Matanzas amb el nom de "Las alturas de Simpson" (1879). José Urfé es va acreditar, durant la primera dècada del segle XX, com a creador de l'estructura més coneguda del danzón, incloent-hi les parts cantades. L'atractiva sonoritat de cornetí i la cadència de la melodia convertí aquest ritme en l'atracció social de l'època.

L'èxit el portà fins a Mèxic, i al final dels anys 20 diversos músics van treballar en la seva renovació. Com a ball lent i romàntic, acabà cedint el lloc al bolero.

Arturo Márquez Navarro

Mèxic-1950

Compositor mexicà reconegut per utilitzar formes i estils musicals mexicans i incorporar-los en les seves composicions.

MÈXIC

DANZÓN

PROPOSTA DIDÀCTICA

ELEMENTS MUSICALS:

- Caràcter
- Dinàmiques (p/f/ cresc...)
- Canvis de tempo
- Ritme
- Pulsació
- Fraseig

ACTIVITATS:

- Escoltarem el fragment seleccionat del Danzón (del 6'25 al final) mentre ens deixem portar per la música
- Parlarem del que hem sentit: caràcters dels diferents fragments, dinàmiques, canvis de tempo...
- Presentarem a Arturo Márquez i situarem l'obra. Aquí teniu una entrevista curta

de Márquez: <https://www.youtube.com/watch?v=ngRYI5i0gCM>

- Podem visualitzar un curt que es va fer sobre l'obra:

<https://vimeo.com/26993406>

- Tornarem a escoltar-lo i proposarem un moviment diferent per cada fragment (en total 7).
- Posarem diferents vídeos on els alumnes puguin visualitzar diferents propostes coreogràfiques sobre aquest fragment i així agafar idees.

<https://www.youtube.com/watch?v=zzFqZLZPc4c>

<https://www.youtube.com/watch?v=Qsi7A91OSHq>

<https://www.youtube.com/watch?v=uFOy1HXwdil>

- Farem 7 grups i demanarem als alumnes que cada grup coreografii un fragment. Per fer aquesta activitat donarem diferents materials: robes, barrets, ventalls, cintes, aros... També podem fer un treball basat en ombres xineses. Caldrà que decideixin en quin figura començaran: parelles, rotllana, files... també hauran de decidir en quin pla ballant: baix, mig o alt... (teniu els talls d'àudio a: <http://blancapujolcor.wixsite.com/maaambo/musica-3>)
- Podem enregistrar la coreografia sencera i visualitzar-la després amb els alumnes.

MATERIALS DANZÓN 2

ESTANCIA. DANSA FINAL: MALAMBO

Alberto Ginastera

Instrumentació David John 3'42"

Malambo

És una dansa tradicional argentina de moviments virtuoses que es realitzen amb cames i peus. El ballador porta a terme una mena de "taconeo".

És ballada per homes i acompanyada d'una guitarra.

És un ball frenètic i típic dels *gauchos*.

Gaicho

Habitant de les zones rurals d'Argentina, Uruguai, Paraguai i sud del Brasil, dedicat a la ramaderia.

La dona *gaucha* s'anomena *china*.

Estancia

Finca gran, característica de la Pampa Argentina (província argentina situada a la Patagònia). Dedicada a l'explotació agrícola i ramadera.

Estancia op.8

És un ballet en un acte i cinc escenes.

Alberto Ginastera el compona l'any 1941 arrel d'un encàrrec d'una companyia americana.

El ballet recrea l'atmosfera sonora del *gaucho* argentí. Aquesta obra és una narració contextualitzada en un dia de la vida rural argentina (de matí a matí). Narra les peripècies d'un home de ciutat que s'enamora d'una camperola i per conquerir-la decideix entrar en la vida de treball del ranxo...

L'obra s'estructura en 5 escenes i 12 números:

Cuadro I. El amanecer: 1. Introducción y escena / 2. Pequeña danza.

Cuadro II. La mañana: 3. Danza del trigo. / 4. Los trabajadores agrícolas. / 5. Los peones de la hacienda. / 6. Los puebleros.

Cuadro III. La tarde: 7. Triste pampero. / 8. La doma. / 9. Idilio crepuscular.

Cuadro IV. La noche: 10. Nocturno. Cuadro V. El amanecer: 11. Escena. / 12. Danza final (Malambo).

Alberto Ginastera

Buenos Aires, 1916 - Ginebra, 1983.

Va ser un compositor de música clàssica argentí. Fill de pare català i mare italiana, és

considerat un dels compositors llatinoamericans més importants.

ARGENTINA

MALAMBO

PROPOSTA DIDÀCTICA

ELEMENTS MUSICALS:

- Timbres: Secció A
- Ritmes (cèl·lules rítmiques i amiòlies) Secció B
- Estructura Secció B

ACTIVITATS:

Per treballar aquesta obra la dividirem en dues parts respectant l'estructura.

La primera part o secció acaba a 1: 47. Podreu trobar l'àudio tallat a:

<http://blancapujolcor.wixsite.com/maaambo>.

- Escoltarem la secció A i parlarem de la música: instruments, tempo, caràcter...
- Posarem el vídeo on van apareixent tots els grups instrumentals que interpreten la melodia.

<https://www.youtube.com/watch?v=Tx5FlogpdGw>

- Parlarem dels instruments, famílies i posarem èmfasi a la corneta amb sordina, xilòfon i piano (el qual no trobem habitualment a la banda).
- Repartirem els cartells amb cada grup instrumental i els alumnes l'hauran d'aixecar quan soni el seu.
- Escoltarem la secció B i parlarem del que hem escoltat: repeticions, notes marcades, instruments
- Treballarem les cèl·lules rítmiques (compte! Depenen de l'edat només demanarem als alumnes que responguin a les amiòlies- 3 negres- i als compassos de dues negres amb punt)
- Posarem la música i el mestre senyalarà l'esquema on es representa rítmicament tota la segona part
- Farem quatre grups: un grup tindrà mocadors, un altre cintes, l'altre panderos i l'últim timbales: el grup dels mocadors ballarà als grups de corxeres que precedeixen les amiòlies, el grup de panderos picarà les amiòlies (marcades amb vermell), les timbales picaran les negres amb punt i el grup de les cintes ballarà en els interludis de 8cc que fa el vent metall.
- Parlarem de l'obra i el compositor: concepte, ballet, història...i mirarem el vídeo del ballet:

<https://www.youtube.com/watch?v=qagPJvrR1gQ>

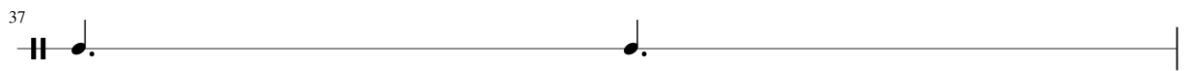
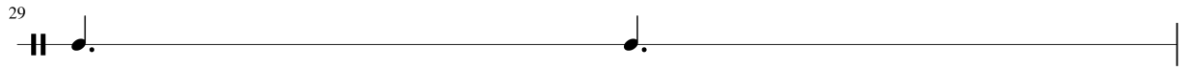
Estancia: Malambo (secció B)

Cèl·lules Rítmiques (amiòlies)

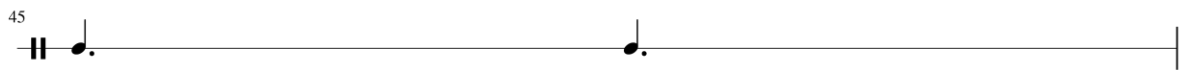
Alberto Ginastera

♩ = 130

The musical score is written on a single staff in 6/8 time. It consists of several measures of music, with some measures containing a triplet of eighth notes. The score is divided into sections by bar lines. A green circle is placed above the staff at measure 13, and another green circle is placed above the staff at measure 25. Both green circles are followed by a rounded rectangle containing the text 'interludi de 8cc'. Red boxes highlight specific groups of notes in measures 4, 6, 9, 14, 17, 22, and 25. The first measure is marked with a double bar line and a repeat sign, followed by a measure number '4'. The last measure is marked with a double bar line and a repeat sign, followed by a measure number '3'. The tempo is indicated as ♩ = 130.

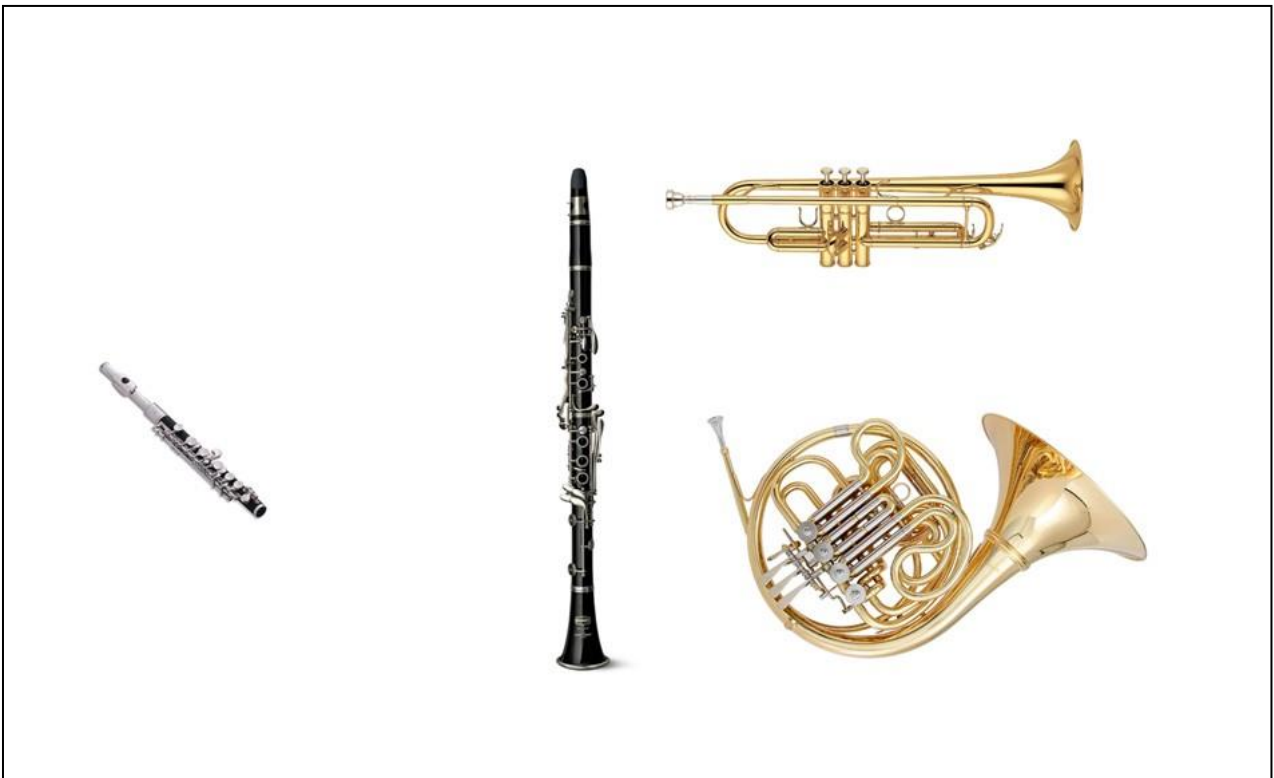
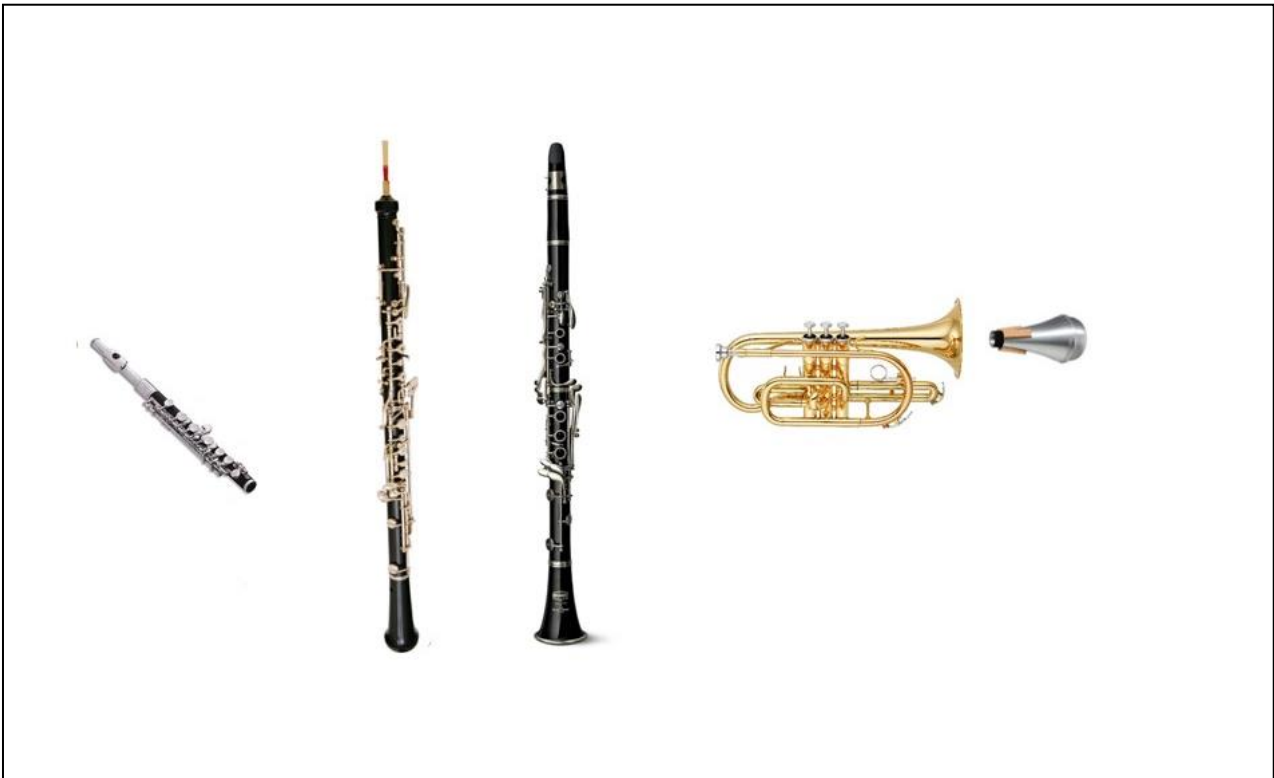
 interludi de 8 cc

Final 12 cc

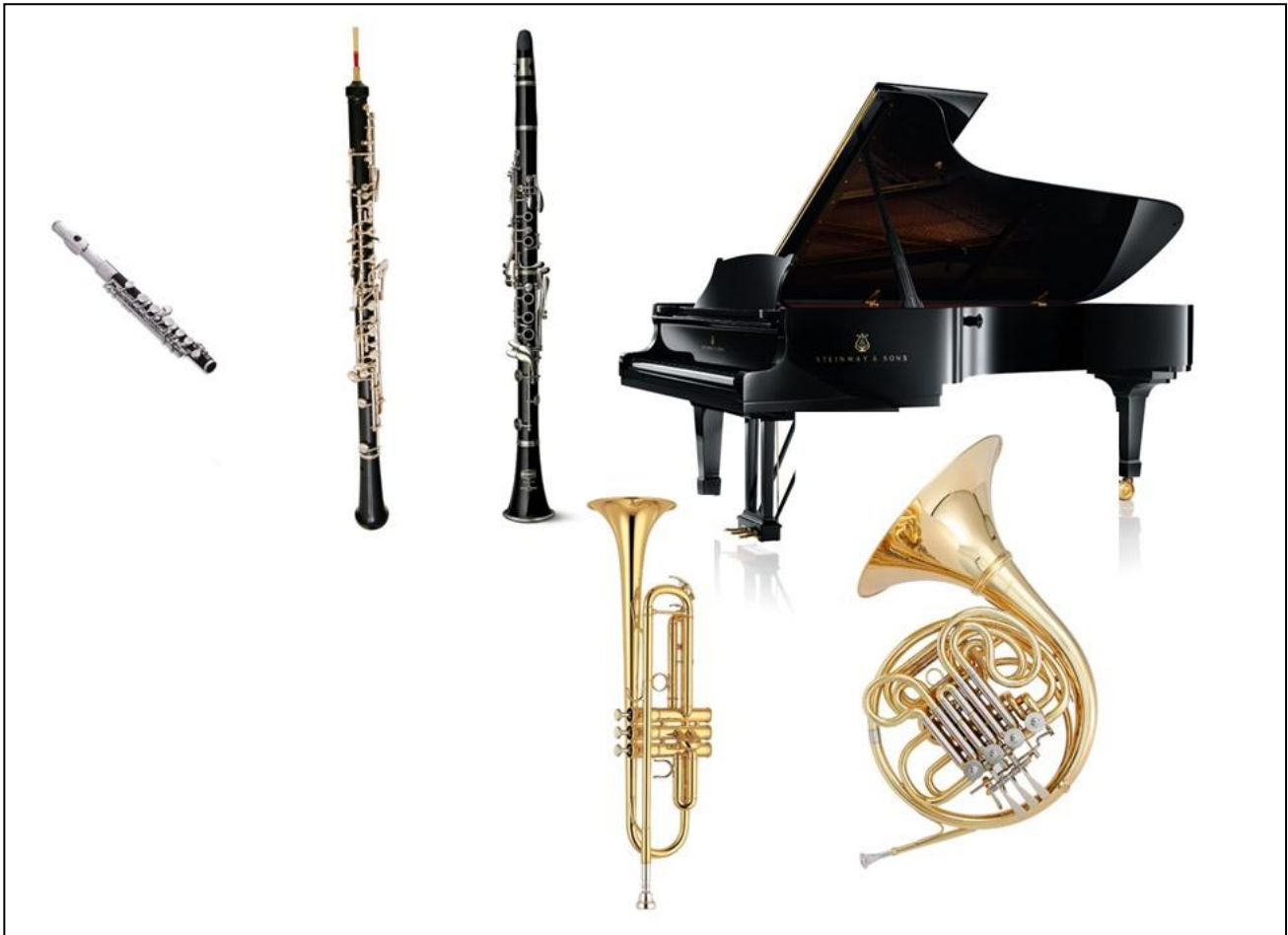
- Segunda secció (B):

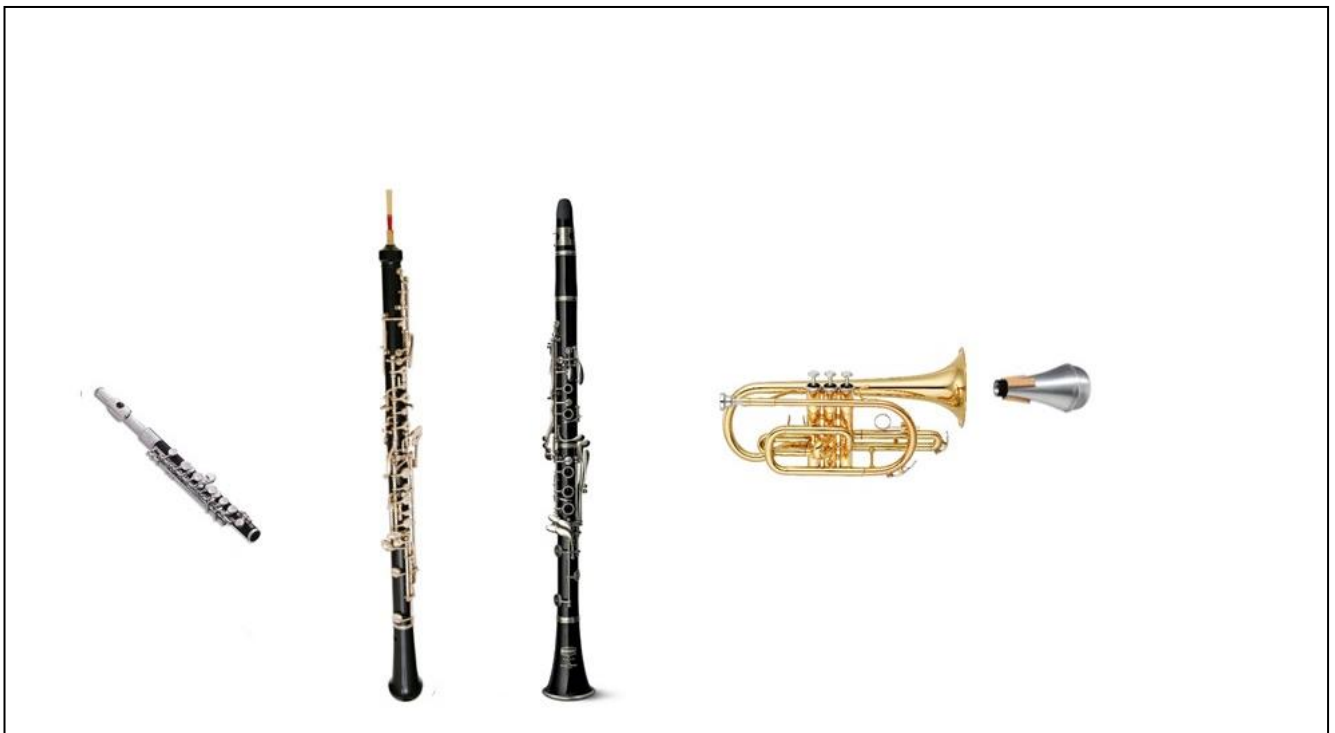

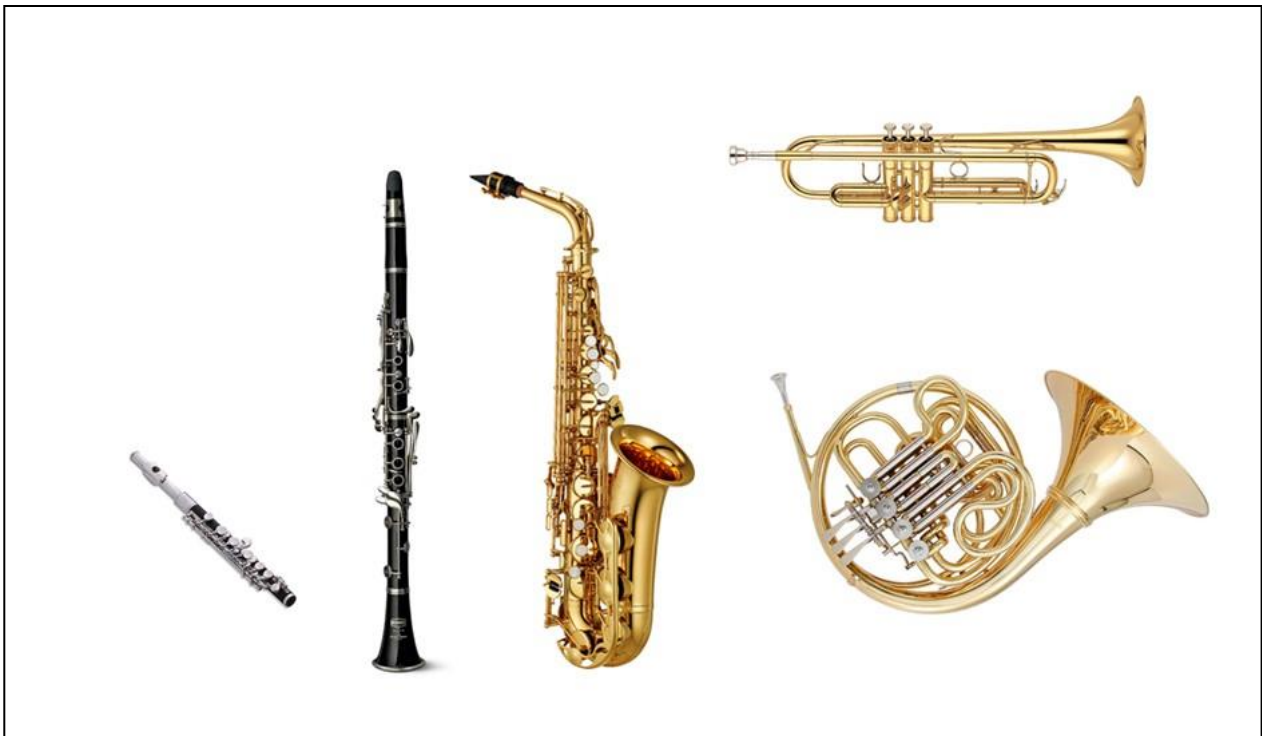
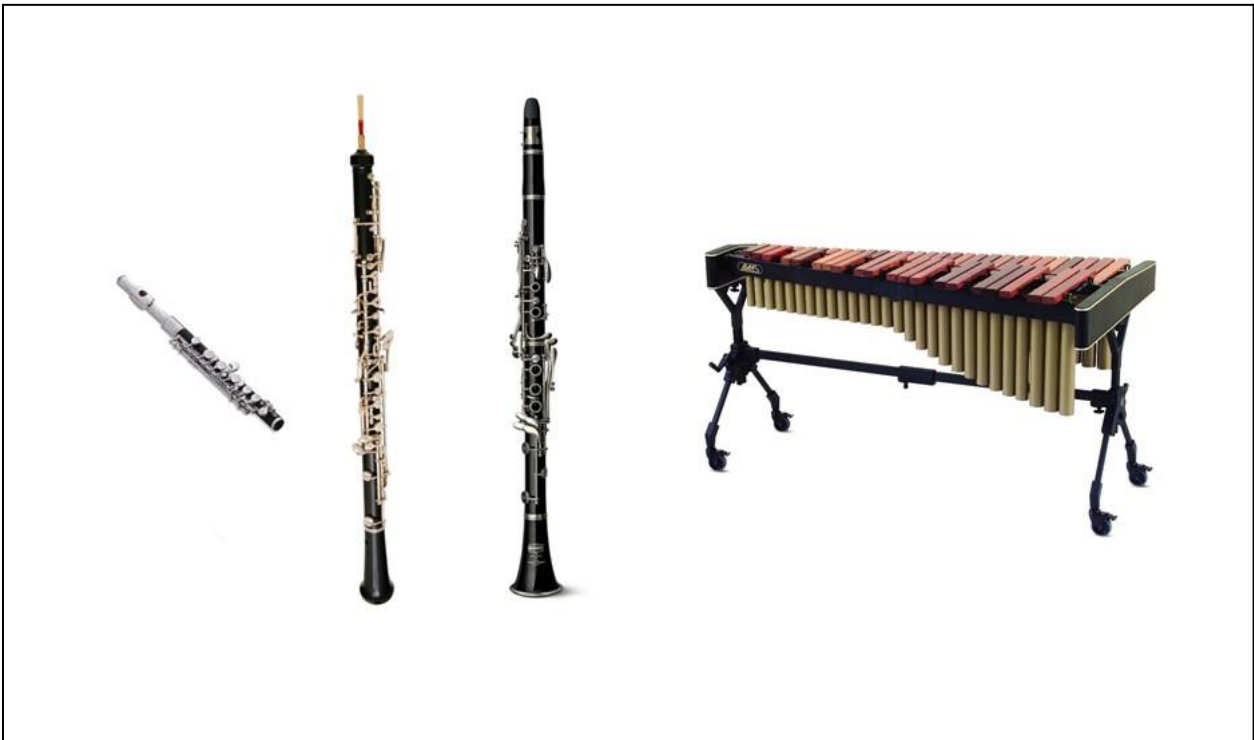

Professorat Per saber-ne més

Una mica de...

Trobareu tots els enllaços, materials, partitures, imatges, pdfs... relacionats amb el concert a:

<http://blancapujolcor.wixsite.com/maaambo>

LA MÚSICA LLATINOAMERICANA

Segons la viquipèdia:

La música llatina és molt diversa, tenint com a únic fil comú l'ús d'idiomes derivats del llatí, principalment l'idioma espanyol, l'idioma portuguès al Brasil, i en menor mesura, altres llengües derivades de llengües criolles com les que es troben a Haití.

Al continent americà existeixen diversos estils de música llatina, tots els quals neixen de la barreja d'elements musicals europeus, africans i indígenes.

Podem trobar-hi una llarga llista d'estils i gèneres que de vegades són difícil d'etiquetar per la infinitat d'influències i fusions que han anat tenint.

Aquí en teniu alguns exemples (s'han escrit els noms amb l'idioma original).

Bachata, Bolero, Bossa nova, Chachachá, Cumbia, Danzón, Guaguancó, Guaracha, Mambo, Merengue, Música tejana (Tex - Mex), Nueva Canción, Reggaeton, Rock latino, Rumba, Salsa, Samba, Son montuno, Tango, Vallenato...

ELS RITMES LLATINS

Segons un estudi fet per Mª Angustias Cuevas Santana, cada estil de música llatinoamericà té les seves particularitats rítmiques i harmòniques però tots tenen un element en comú: **el TUMBAO**.

El *tumbao* és el patró que afecta a la secció rítmica (baix, piano, guitarra i percussió). El *tumbao* depèn de la *CLAVE*, l'element rítmic que determina la base rítmica del conjunt.

Segons Daniel Forcada, 1999. Método de percusión afro-latina. Nueva Carisch España S. L., **la clave** és un patró rítmic de 2 compassos de 4 temps cada un (un cc. Amb 3 notes i un altre amb 2). Aquest patró es va repetint al llarg de l'obra.

Es pot dir que la clave és 2-3 o 3-2 en funció del compàs en que es comenci a tocar. Aquest patró és l'esquelet de la música llatina.

Quan parlem de les claves com a instrument podem dir que són dos pals de fusta. Un té un so més greu que l'altre. Per tocar es col·loca el so més greu (*hembra*) descansant sobre la mà esquerra que forma una caixa de ressonància. Amb la mà dreta agafem l'altre pal (*macho*) i picarem al centre del greu (*hembra*).

Hi ha dos patrons diferents de clave:

SON CLAVE

Rumba clave 2-3

Rumba clave 3-2

CLAVE RUMBA

Son clave 2-3

Son clave 3-2

LA BANDA MUNICIPAL DE BARCELONA

La Banda Municipal de Barcelona és una institució musical de llarga tradició, fundada l'any 1886..

Des de 2007 és resident a L'Auditori de Barcelona on ofereix una temporada estable de concerts i on desenvolupa projectes amb la col·laboració d'artistes i agrupacions, tant del panorama internacional com de l'àmbit local. El seu director titular és, des del 2008, el compositor i director català Salvador Brotons.

L'any 2016 la Banda farà 130 anys durant els quals s'ha mantingut fidel als objectius que van motivar la seva creació, apropant la música dels grans compositors a la ciutadania, oferint actuacions de gran qualitat. A més, ha sabut adaptar-se a nous reptes apostant per la difusió del repertori actual per a banda, encarregant estrenes a compositors catalans o col·laborant amb artistes heterogenis.

SALVADOR BROTONS, director titular

És el director titular de la Banda Municipal de Barcelona des de l'any 2008.

Salvador Brotons va néixer a Barcelona en una família de músics. Va estudiar flauta amb el seu pare i va continuar els seus estudis al Conservatori Superior de Música de Barcelona, on va obtenir els títols superiors de flauta, composició i direcció d'orquestra. El 1985 va ser guardonat amb una beca Fullbright i es traslladà als Estats Units, on va cursar el doctorat en Música a la Universitat Estatal de Florida.

Com a compositor, ha escrit més de 125 obres, principalment per a conjunts orquestrals i de cambra. Ha rebut 16 premis de composició, com el Premio Orquesta Nacional de España (1977) per les seves Quatre peces per a cordes; el Premi Jove d'Or (1980) i el Premi Ciutat de Barcelona per la seva Primera simfonia (1983) i per Absències per a narrador i orquestra (1986); el Premi de la Southeastern Composers League per a la seva Sinfonietta da camera (1986); el Flute Choir Composition Award de la Universitat de

Madison (1987) per la seva Suite de flautes, i el Premi Reina Sofia (1991) per l'obra Virtus per a orquestra.

També ha rebut nombrosos encàrrecs, i diverses de les seves obres han estat editades i gravades en CD a Europa i els EUA sota segells com EMI, Auvidis, Albany Records, Naxos, Claus, RNE, etc.

Ha estat el director musical de l'Orquestra Simfònica de Vancouver (WA) des del 1991. També ha estat el director titular de l'Orquestra Simfònica del Vallès (1997-2002; 2009-2013) i l'Orquestra Simfònica de Balears a Palma de Mallorca (1998-2001). El 2002 va rebre el Florida State University Alumni Award pels seus èxits professionals.

Brotons ha dirigit orquestres arreu del món: l'Orquestra Simfònica Nacional de Sud-àfrica, els Virtuosos de Moscou, l'Orquestra de RTVE i l'Orquestra Simfònica de Màlaga, l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, l'Orquestra Simón Bolívar de Veneçuela, la Filharmònica de Montevideo (Uruguai), l'Orquestra Pomeriggi Musicali de Milà (Itàlia), l'Orchestra des Guides (Bèlgica), la Reutlingen Württembergische Philharmonie Orchestra i la Wuppertal Symphony Orchestra (Alemanya), l'Orquestra Simfònica de la UANL (Monterrey, Mèxic), l'Orquestra Simfònica de Beijing (Xina) i la Simfònica de Bucheon i la Wonju Simfonia (Corea del Sud). També apareix regularment com a director convidat amb la Raanana Symphonette i la Kibbutz Orchestra a Israel.

Actualment combina una intensa agenda com a director d'orquestra i compositor. Des del setembre del 2008, és el director musical de la Banda Municipal de Barcelona.

HENRIE ADAMS, director assistent

Nascut a Thorn (Holanda), va estudiar oboè i direcció al Conservatori de Maastricht amb Antón Kersjes, Lukas Vis i Pierre Kuijpers. Ha estat director titular de l'Orquestra de Cambra Sinfonietta de Maastricht (1985-1989), i de la Jove Orquestra de la Comunitat

Valenciana (1992-1999); com a convidat ha dirigit la Banda Simfònica Reial de L'Haia, la de les Guides de Brussel·les, la Municipal de Madrid i les d'A Coruña i Alacant, i les orquestres simfòniques de Limburg, València, Extremadura, Bilbao i Castelló, entre d'altres. Com a professor ha fet cursos de direcció d'Orquestra i Banda a Madrid, Lalin, Tenerife, Buñol, Milà, Rotterdam etc..

El 1989 va ser nomenat director titular de la Banda i l'Orquestra de la Societat Musical La Artística de Buñol i el juliol del 2001, amb aquesta banda, va ser Campió Mundial del W. M. C. de Kerkrade (Holanda), aconseguint la màxima puntuació en la secció de concert. També compta amb més de 40 CD enregistrats amb diverses orquestres i bandes. El 2008 va ser nomenat director principal de l'Orquestra Simfònica de Castelló i el 2014 director assistent de la Banda Municipal de Barcelona.

Professorat

Què vol dir escoltar

Què vol dir escoltar

“Escoltar és parar atenció a alguna cosa, normalment a alguna cosa que està sonant.

Cada espècie animal té unes capacitats auditives concretes, les que necessita per desenvolupar-se en el seu entorn, i dins aquestes capacitats es pot escoltar amb diferents nivells d'intensitat.

Així solem diferenciar sentir d'escoltar. “Sentir” és el que fem quan escoltem amb intensitat baixa, quan podem estar envoltats de so i ni ser-ne conscients. “Escoltar” és el que fem quan parem atenció perquè volem aprendre, respondre, entendre, arxivar, recordar, reviure, etc. el que escoltem.

La intensitat de l'escolta, la capacitat d'escoltar, és educable i la podem treballar, i la música és realment indicada per fer-ho.

Per escoltar en alta intensitat, igual que per fer silenci, es necessita una gran activitat i concentració. L'escolta i el silenci no solen ser passius, ja que només els aconseguim si realment ho volem.

El so sempre és una vibració i per sentir-lo ens ha d'entrar a dins a través de l'oïda. La música és una obra d'art que se'ns fica a dins, són vibracions que podem percebre per tot el cos.

Als concerts de L'Auditori ens proposem que sigui difícil deixar d'escoltar i que, en el terreny personal, tinguem la capacitat d'escoltar amb obertura i respecte.

Per això, aprofitant l'assistència als concerts, us convidem a parlar especialment de l'escolta i a practicar-la conscientment.”

Materials

Materials editats del concert

Programa de mà

Un dels treballs posteriors al concert és el treball del programa de mà.

De ben poc serveix lliurar aquest material sense haver-lo posat en comú.

A més, el fet de comentar el programa de mà ajuda als nostres alumnes a reviure, valorar i a fer crítica del concert.

Per als adults és obvia la funció d'un programa de mà, per als nostres alumnes no, per aquest motiu us proposem que d'entrada formuleu una sèrie de preguntes a l'alumnat:

- Què és un programa de mà?
- Per a què serveix un programa de mà?
- Quina informació ens dóna?
- ...

Una vegada els alumnes tinguin el programa davant podem convidar-los a comentar diferents aspectes que conté:

- Què vol dir: direcció musical? direcció escènica?
- Què és el repertori?
- Qui organitza el concert?
- Per què hi ha aquesta il·lustració?
- Què vol dir patrocinadors?
- ...

El programa de mà del concert Maaambo! l'ha realitzat el Raúl Pascuali, dissenyador gràfic de La Cubana.

Estèticament hi podem copsar "l'empremta" de La Cubana, ja que ha utilitzat colors àcids sobre negre: rosa, blau, verd, groc...

Sobre un tríptic el títol de concert queda partit entre la portada i la contraportada.

A l'interior veiem la imatge del globus terraquí encerclat per furgonetes carregades dels instruments de la banda (el concert planteja un viatge).

També la imatge d'unes maraques com a instrument folklòric i identificador de la música de l'Amèrica Llatina.

Podreu observar una foto de la Banda Municipal amb els músics marcats amb topes de diferents colors. Els colors representen les diferents **famílies d'instruments**: vent(classificades **segons embocadura**: broquet, bisell, canya simple, i canya doble), percussió i corda. La idea de presentar-ho així és poder anar una mica més enllà i fer que el programa de mà sigui una eina didàctica més ja que ens permet treballar o recordar la classificació instrumental.

Per acabar també comentar que, tal i com s'observa en tots els programes de mà dels concerts del Servei Educatiu de l'Auditori, podreu trobar-hi la representació de l'Auditori. En aquest cas veureu un petit homenatge a l'obra de Francis Barraud: amb una reinterpretació de la imatge utilitzada per l'empresa de distribució musical HMV: *His Master 's Voice* (' La veu del seu amo).

El nom va ser encunyat l'any 1899 com el títol d'un quadre del gos anomenat Nipper escoltant un gramòfon.

La pintura és de l'artista anglès Francis Barraud i va titular aquest quadre amb el nom que també agafa la indústria musical: His Master 's Voice (HMV).

La pintura original és:

La imatge del programa de mà canvia el gramòfon per l'edifici de l'Auditori.

Materials

Materials editats del concert

Material audiovisual

“ Apartat en elaboració”

Materials

Enllaços

Enllaços relacionats

Trobareu tots els enllaços, materials, partitures, imatges, pdfs... relacionats amb el concert a:

<http://blancapujolcor.wixsite.com/maaambo>

Materials

A més a més

Altres materials

Llibres	Trobarem
Malagarriga, Assumpció. <i>Que sigui difícil deixar d'escoltar</i> . Col·lecció L'Auditori.	La programació dels concerts pedagògics. Importància de la música en el procés educatiu. El procés d'un projecte educatiu musical a l'Auditori.
Morales, Ed. (2003). <i>Ritmo Latino. La música latina desde la bossa nova hasta la salsa</i> . Barcelona: Ediciones Robinbook, s. L.	Ens parla de la música cubana i la seva evolució cap a la salsa, jazz llatí i la balada llatina.
Gardner, H. (1993. 3a impressió col·lecció Surcos: 2010). <i>Inteligencias múltiples. La teoría en la práctica</i> . Barcelona: Paidós Surcos 16.	Nova perspectiva de l'aprenentatge: diferents maneres d'aprendre basades en diferents intel·ligències. Importància igualitària de totes les àrees.
Luard, Elisabeth (2005). <i>Cocina llatinoamericana</i> . Barcelona: Naturart, S. A. Blume	Un llibre per conèixer els ingredients essencials de la cuina llatinoamericana amb més de 200 receptes.
Merino López, Armando (2013). <i>Ritmos latinoamericanos</i> . México: Grupo editorial M- Utveckling.	Estils i gèneres de música llatinoamericana ordenats per països. Incorpora partitures.
Valls, Assumpta i Calmell, Cèsar. <i>La música contemporània catalana a l'escola</i> . Barcelona. Dinsic Publicacions Musicals, S. L.	Com treballar la música contemporània: a partir de diferents propostes portades a terme a diverses escoles.
Malagarriga Teresa, Valls Assumpta. <i>La audición musical en la Educación Infantil</i> . Barcelona. Planeta De Agostini Professional y Formación, S.L. Ediciones Ceac. 2003	Diferents propostes i reflexions sobre l'audició enfocada a ed. Infantil. Plantejaments interessants per adaptar a primària.
López-Ibor, Sofía; Maschat, Verena. <i>¡Quien canta su mal espanta!</i> . New York. Schott Musik International. 2006	Recopilació de cançons, jocs, instrumentacions i danses Llatino Americanes.

Discografia	Trobarem
https://open.spotify.com/user/blancapc/playlist/4KbFiKtC7UGdfikmcLaluB	Aquí teniu una playlist d'spotify on trobareu les obres del concert

Aquí trobareu tots els materials pedagògics editats per l'Auditori:

<h3>DISCS I LLIBRES</h3> <p>Material lúdic i també instructiu per a infants, pares i mestres a l'hora d'escoltar música i gaudir de música de qualitat.</p> <p>+ info</p>	<h3>DOSSIERS PEDAGÒGICS</h3> <p>Dossiers temàtics de cada concert adreçats a conèixer i aprofundir en el repertori, els continguts i el funcionament del concert.</p> <p>+ info</p>	<h3>PROGRAMES DE MÀ</h3> <p>Programes de mà dels diferents concerts fruit d'un acurat treball del Servei Educatiu, el músic, l'il·lustrador, i el pedagog de cada concert.</p> <p>+ info</p>
<h3>TUTORIALS ONLINE</h3> <p>Tutorials on s'expliquen, de manera pràctica, part de les activitats proposades d'alguns dels concerts del Servei Educatiu. Un material senzill i intuïtiu per poder treballar les músiques dels concerts tan a l'escola com a casa.</p> <p>+ info</p>	<h3>APPS</h3> <p>Aplicacions mòbils lúdiques pensades sobretot per a què els nens i nenes juguin amb les músiques dels concerts, abans i després de venir a L'Auditori.</p> <p>+ info</p>	

<https://www.auditori.cat/ca/materials>